

Nr 268.

Av herrar **Pettersson** i Dahl och **Eriksson** i Toftered, *angående vissa ändringar i gällande bestämmelser rörande den statsunderstödda nötboskapspremieringsverksamheten.*

Anslaget till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln blev för budgetåret 1933/1934 av statsfinansiella skäl nedsatt från 273,000 kronor till 175,000 kronor eller med cirka 33 procent. Denna besparingsåtgärd gick bl. a. ut över tjurföreningarna, som fingo sina bidrag avsevärt minskade.

Förut utdelades till tjurföreningarna såväl tilläggspris och tjänstgöringspris som bevaringspris samt ett organisationsbidrag av 200 kronor per förening. Efter nyss nämnda tid ha endast tilläggspris utdelats. I Kungl. Maj:ts kungörelse den 15 juni 1922, nr 302, § 9 mom. 4 föreskrives:

»Vid bestämmande av tilläggsprisets storlek skall hänsyn tagas till de med tjurföreningen förenade kostnader i förhållande till tjurföreningens koantal, till föreningens betydelse för avelsarbetet i allmänhet ävensom till tjurens beskaffenhet.

Tilläggspris för föreningstjur, som under minst tre år varit i samma tjurförenings ägo, må icke utdelas, utan att för premieringsnämnden uppvisats minst fem honliga avkomlingar i en ålder av lägst $1\frac{1}{2}$ år.»

Vidare bestämmes, att hushållningssällskap eller landsting skola tillskjuta lika stort belopp som staten.

I § 16 samma förordning stadgas, att talan icke må föras mot premieringsnämnds beslut i fråga om belöningars tilldelande samt djurs premiering och stamboksföring.

Enligt riksdagens beslut kompletterades sagda förordning med en ny förordning den $\frac{18}{5}$ 1934, nr 147. Till grund för ifrågavarande beslut och förordning ligger en skrivelse från lantbruksstyrelsen av den 16 september 1932, vari det bl. a. heter:

»Såsom allmän regel skall därvid gälla, att pris av allmänna medel till föreningstjur, inbegripet inlösen av frisedlar, som avsåge sådan tjurs användning, icke finge överstiga med tjurens amortering ($\frac{1}{3}$ av tjurens inköpspris per år) och försäkring förenade kostnader.»

Enligt 7 § i denna förordning må till hushållningssällskap utgå statsbidrag för utlämnande av tilläggspris, som ovan sägs.

Statsbidraget må utgöra högst lika stort belopp, som hushållningssällskapet eller vederbörande landsting, vart för sig eller i förening, för ändamålet tillskjuter, dock att i intet fall må av statsmedel utgå högre belopp än som motsvarar en tiondedel av inköpskostnaden för ifrågavarande tjur, därest denne inköpts efter samråd med vederbörande premieringsnämnd, eller, där

tjuren utgör produkt av egen uppfödning, utav det värde sagda nämnd åsatt tjuren, jämte i båda fallen halva årspremien för tjurens försäkring.

I realiteten innebär sagda bestämmelse, att tjurföreningarna kunna erhålla av allmänna medel tjurens inköpssumma plus halva försäkringskostnaden tillbaka på fem år, för så vitt vederbörande premieringsnämnd på förhand gett sitt tillstånd till inköp av den tjur det gäller. Exempel ha inte saknats, då respektive tjurföreningsstyrelse ej haft något att säga till om, när det gällt att förvärva en ny tjur, utan vederbörande premieringsnämnd har helt bestämt köpet. Enligt ovan nämnda förordning nr 302 § 16 får ingen talan föras mot nämndens beslut. Alltså innebär detta att premieringsnämnden kan ålägga en tjurförening att köpa en tjur, som den icke önskar förvärva, samt också förhindra ett förvärv, som föreningen anser önskvärt. Med risk att mista statsbidraget måste föreningen finna sig uti hur det än blir. Blev sagda förordning slopad, kunde möjligen rättelse vinnas.

De senaste årens höga tjurpriser kunna möjligen ha sin orsak uti sagda bestämmelses otymplighet, d. v. s. bestämmelsen om att tilläggsprisens storlek skall bestämmas efter tjurarnas inköpspris. Höga tjurpriser kunna också bero på för litet antal stamboksförda kor lämpliga till tjurmodrar. Sålunda är av rikets hela kobestand endast omkring 3.7 procent införda i stambok. En förenkling av stamboksföringen, så att denna lägges på bredare bas än vad nu är fallet, skulle säkerligen leda till att mindre jordbrukare kunde uppträda såsom tjurförsäljare i större utsträckning än nu. I stort sett är försäljningen av avelstjurar numera förbehållen större djurbesättnings ägare. Vidare anse vi att vid stamboksföring och premiering för stort avseende fästes vid respektive djurs exteriör och för litet vid samma djurs produktionsegenskaper. En ändring härutinnan vore önskvärd.

Med stöd av det anförda få vi föreslå,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att § 16 i Kungl. Maj:ts kungörelse den 15 juni 1922 (nr 302) måtte utgå samt att Kungl. Maj:t i övrigt ville vidtaga sådana ändringar i gällande bestämmelser rörande den statsunderstödda nötboskapspremieringsverksamheten, att ovan påtalade missförhållanden undanröjas.

Stockholm den 21 januari 1936.

Anders Pettersson

i Dahl.

Albin Eriksson,

Toftered.